

§ 49

**Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Otto Meren ym. valtuustoaloitteesta Lotta Svärd -pat-
saan hankkimiseksi Helsinkiin**

HEL 2018-000639 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla valmistumassa olevan Tiina Torkkelin Lotta Svärd -aiheisen patsaan hankkimista sen sijoittamiseksi Helsinkiin. Lautakunta kuitenkin näkee yleisesti kannatettavana Lotta Svärd -järjestön piirissä toimineiden vapaaehtoisten naisten työtä kun-
nioittavan muistomerkin saamisen kaupunkiin.

Valtuutettu Otto Meri ja 16 muuta valtuutettua ehdottavat valtuustoaloit-
teessaan, että Helsingin kaupunki ryhtyisi toimenpiteisiin valmistumas-
sa olevan Lotta Svärd -patsaan hankkimiseksi ja sille soveltuvan sijoi-
tuspaikan osoittamiseksi kaupungin alueelta.

Aloitteessa todetaan, että kuvanveistäjä Tiina Torkkelin Lotta Svärd -ai-
heinen patsas valmistuu kevään 2018 aikana. Alun perin muualle sijoi-
tettavaksi suunniteltu teos on yllättävien käänteiden vuoksi jäämässä
vaille arvoistaan paikkaa. Valtuustoaloitteen tekijät pitävät Helsinkiä
patsaalle luontevana sijoituspaikkana: lotat toimivat aktiivisesti Helsin-
gissä osallistuen muun muassa pääkaupungin ilmapuolustukseen. Jär-
jestön lakkauttamisen jälkeen lottaperintöä vaalimaan perustetun Lotta
Svärd -säätiön kotipaikka on Helsingissä. Aloitteessa ehdotetaan yh-
teistyötä Lotta Svärd -säätiön ja Taidekeskus Salmelan kanssa.

Helsingin kaupungin vakiintunut käytäntö ja linjaus on, että kaupunki ei
tilaa, kustanna eikä hanki omina hankkeinaan kaupunkiin henkilömuis-
tomerkkejä. Näihin rinnastuvat myös erilaisten järjestöjen, yhdistysten
ja vastaavat muistomerkit. Linjaus on tehty, koska ehdotuksia erilaisten
muistomerkkien hankinnasta tehdään huomattavan paljon ja tämän ta-
kia ehdotusten tasapuolinen arviointi olisi haastavaa. Lotta Svärd -jär-
jestölle on pystytetty muistomerkkejä useisiin kuntiin eri puolilla Suo-
mea.

Sen sijaan kaupunki voi vastaanottaa henkilö- tai järjestömuistomerkin
lahjoituksena. Tällainen prosessi vaatii lahjoittajalta pitkäaikaista sitou-
tumista ja resursseja. Tehtyään aloitteen lahjoittaja selvittää taidemu-
seon sekä kaupunkiympäristön toimialan kannan. Mikäli se on myönteis-

27.02.2018

Asia/5

nen, teoksen paikkaa selvitetään yhteistyössä. Hanke lähetetään lausuntokierrokselle, jonka jälkeen kaupunginhallitus tekee päätöksen.

Jotta taideteoksenomainen muistomerkki päätyisi kaupungin taidemuseo HAMin kokoelmiin, tulee se olla taiteellisesti korkeatasoinen ja sovia sijaintipaikkaansa. HAMin kantaan vaikuttaa myös se, että lahjoitetun teoksen ylläpito sitoo kaupungin resursseja vuosikymmeniksi eteenpäin: teoksia puhdistetaan, kunnostetaan, konservoidaan, valaistaan ja esim. joudutaan siirtämään katutöiden tieltä.

Käsittely

Vastaehdotus:

Otto Meri: Lisätään lausunnon toisen kappaleen perään virke: Lautakunta kuitenkin näkee yleisesti kannatettavana Lotta Svärd -järjestön piirissä toimineiden vapaaehtoisten naisten työtä kunnioittavan muistomerkin saamisen kaupunkiin.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Lautakunta hyväksyi Otto Meren vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi
Maija Tanninen, taidemuseon johtaja, puhelin: 310 87008
maija.tanninen(a)hel.fi

Liitteet

1 Meri Otto Aloite Kvsto 17012018 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla valmistumassa olevan Tiina Torkkelin Lotta Svärd -aiheisen patsaan hankkimista sen sijoittamiseksi Helsinkiin.

Valtuutettu Otto Meri ja 16 muuta valtuutettua ehdottavat valtuustoaloitteessaan, että Helsingin kaupunki ryhtyisi toimenpiteisiin valmistumas-

sa olevan Lotta Svärd -patsaan hankkimiseksi ja sille soveltuvan sijoituspaikan osoittamiseksi kaupungin alueelta.

Aloitteessa todetaan, että kuvanveistäjä Tiina Torkkelin Lotta Svärd -aiheinen patsas valmistuu kevään 2018 aikana. Alun perin muualle sijoitettavaksi suunniteltu teos on yllättävien käänteiden vuoksi jäämässä vaille arvoistaan paikkaa. Valtuustoaloitteen tekijät pitävät Helsinkiä patsaalle luontevana sijoituspaikkana: lotat toimivat aktiivisesti Helsingissä osallistuen muun muassa pääkaupungin ilmapuolustukseen. Järjestön lakkauttamisen jälkeen lottaperintöä vaalimaan perustetun Lotta Svärd -säätiön kotipaikka on Helsingissä. Aloitteessa ehdotetaan yhteistyötä Lotta Svärd -säätiön ja Taidekeskus Salmelan kanssa.

Helsingin kaupungin vakiintunut käytäntö ja linjaus on, että kaupunki ei tilaa, kustanna eikä hanki omina hankkeinaan kaupunkiin henkilömuistomerkkejä. Näihin rinnastuvat myös erilaisten järjestöjen, yhdistysten ja vastaavat muistomerkit. Linjaus on tehty, koska ehdotuksia erilaisten muistomerkkien hankinnasta tehdään huomattavan paljon ja tämän takia ehdotusten tasapuolinen arviointi olisi haastavaa. Lotta Svärd -järjestölle on pystytetty muistomerkkejä useisiin kuntiin eri puolilla Suomea.

Sen sijaan kaupunki voi vastaanottaa henkilö- tai järjestömuistomerkin lahjoituksena. Tällainen prosessi vaatii lahjoittajalta pitkäaikaista sitoutumista ja resursseja. Tehtyään aloitteen lahjoittaja selvittää taidemuuseon sekä kaupunkiympäristön toimialan kannan. Mikäli se on myönteinen, teoksen paikkaa selvitetään yhteistyössä. Hanke lähetetään lausuntokierrokselle, jonka jälkeen kaupunginhallitus tekee päätöksen.

Jotta taideteoksenomainen muistomerkki päätyisi kaupungin taidemuuseo HAMin kokoelmiin, tulee se olla taiteellisesti korkeatasoinen ja sopia sijaintipaikkaansa. HAMin kantaan vaikuttaa myös se, että lahjoitetun teoksen ylläpito sitoo kaupungin resursseja vuosikymmeniksi eteenpäin: teoksia puhdistetaan, kunnostetaan, konservoidaan, valaistaan ja esim. joudutaan siirtämään katutöiden tieltä.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 30.3.2018 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Otto Meren ja 16:n muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään että Helsinki ryhtyy toimenpiteisiin Lotta Svärd -patsaan hankkimiseksi ja sille soveltuvan sijoituspaikan osoittamiseksi, ja että tarvittaessa kaupunki tekee yhteistyötä Lotta Svärd -säätiön ja Taidekeskus Salmelan kanssa tavoitteen toteuttamiseksi. Valtuustoaloite kokonaisuudessaan on liitteenä.

27.02.2018

Asia/5

Valtuustoaloitteesta ei ole pyydetty lausuntoa muilta lautakunnilta.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi
Maija Tanninen, taidemuseon johtaja, puhelin: 310 87008
maija.tanninen(a)hel.fi

Liitteet

1 Meri Otto Aloite Kvsto 17012018 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano